

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica ishaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertleta 1 gld. 50 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 9. vinotoka 1874.

List 41.

Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

11. Nedelja XX. po bink. Evangelij: „Od krajevčevega sina“. (Jan. 4.) — Ss. Gereon in njegovi tovarši sprič., vojaki izmed tebajskega kerdela. Bili so zvedili, da je cesar Maksimijan ukazal umoriti poveljnika Mavricija in vse njemu podložne vojake, ker niso hotli malikom darovati in Kristusa zatajiti (gl. 22. kim.), toraj se je tudi v njih vnela sveta želja po mučeniški kroni; vsi so sklenili rajše umreti, kakor od svoje sv. vere odstopiti. Hudobni cesar je ukazal vse še ostale vojake tebajskega kerdela pomoriti. Poslani morivci so najprej Florencija in še 7 drugih kristjanov, ki so junaško spoznavali svojo vero, z mečem pokončali na bregu reke Rena. Po tem derejo morivci proti Kolinu, ter potrupijo poveljnika Gereona z njegovimi tovarši vred na kolinskem polji, njih 318. Poslednjič se obernejo v Trojo na Francoskem, tam umorijo poveljnika in 330 vojakov. Trupla svetega Gereona in njegovih tovaršev so rabeljni pometali v vodnjak, ki se vodnjak spričevavcev ali marternikov imenuje. Sveta Helena, mati cesarja Konstantina Velicega, je dala tam zidati veliko cerkev in samostan, in Bog je ta kraj z mnogimi čudeži povelečeval. Kolinski škof Evergist, ki je velike bolečine terpel v glavi, je na grobu svetih spričevavcev molil, in ko je bil izgovoril začetek 5. verstice 149. psalma, rekoč: „Sveti se radujejo v slavi“, je zadonel odgovor iz groba, namreč druga polovica te verstice: „Veselé se v svojih prebivališih“. Velika groza obide škofa in ljudstvo. Škof si dá nekoliko prahu iz groba na glavo potresti, in vsa bolečina v glavi je zdajci nehala. Košice sv. Gereona so bile prenesene v Oglej pri Gorici, po tem pa v Videm, kjer se spoštljivo hranijo.

Vodilo sv. Gereona in vsih junaških vojakov tebajskega kerdela je bilo: „Rajše hočemo umreti, kakor Jezusu Kristusu, svojemu nebeskemu Kralju, se odpovedati. —

Ss. Tark, Prob in Andronik spr.; sv. Kanik opat spoz.; sv. Placidija dev.

12. Ponedeljek. Sv. Maksimilijan, škof in sprič., je bil v Celji na spodnjem Štajerskem rojen od imenitnih in premožnih staršev, ki so ga odgojili v strahu Božjem, pa tudi v vsih vednostih dali podučevati. Mladeneč prelepih zmožnost, nedolžnega in čistega življenja, je med vsimi čednostmi razodeval zlasti radodelnost do ubozih. Vse premoženje, ki ga je po starših podedoval, in ki ni bilo majhno, je v Jezusovem imenu razdelil ubogim. Njegove čednosti svetu niso ostale skrite.

Ko je bila škofija v Lorhu spraznjena, so vsi, duhovšina in ljudstvo, enoglasno njega izvolili škofa v Lorhu, če tudi zoper njegovo voljo. Maksimilijan je svoje škofovske dolžnosti s takošno natančnostjo, ljubeznijo, ponižnostjo in poterpežljivostjo spolnoval, kakoršno je svetost njegove viši pastirske službe od njega tirjala. Podal se je v Rim, tam je na grobu svetih apostelnov Petra in Pavla z vso pobožnostjo molil in po prejetem blagoslovu od papeža Ksista II se je vernil v svojo škofijo, ter se je v vinogradu Gospodovem trudil in potil, in jih veliko z besedo in z zgledom na pot večnega zveličanja pripeljal. Sveti škof vidi, da prebivavci njegove rojstne dežele tiče še v malikovavstvu, smilijo se mu v serce, podá se k njim, da bi jim prižgal luč svete vere; ajdovski deželni poglavar Ejulazij pa ga ukaže zagrabit in ob glavo djati v Celji l. 283.

Vodilo. „Kolikor več duš Gospodu pridobim, toliko svetlejši bo moja krona v nebesih.“ Sv. apostelj Pavel imenuje kristjane, ktere je bil Kristusu pridobil, svoje veselje, svojo krono. (Filip. 4, 1.) —

Ss. Evagrii, Priscijan in tovarši sprič.; sv. Salvin šk. spoz.; sv. Evstahij maš. spoz.

13. Torek. Sv. Edvard, angleški kralj, spoznavavec, vnuk kralja Edvarda spričevavca. Desetletni deček je mógel z materjo Emo in z bratom Alfredom bežati k stricu, vojvodu v Normandiji, ker so Danci v angleškem kraljestvu razgrajali, ropali, cerkve in samostane požigali, podérali, duhovne morili in kraljevi rodovin po življenju stregli. V tej nadlogi moli sveti škof Brit vald in v zamaknjenji vidi zalega mladenčca klečati pred sv. Petrom, kateri mu naznani, da bo ta mladenec prihodnji kralj, ki bo Angleško rešil danske grozovitosti. Edvard je na dvoru svojega strica sveto čistost in nedolžnost ohranil, in Bogu zvesto služil. Večkrat je rekel, da rajše nima kraljestva, kakor da bi si ga s prelivanjem kervi pridobil. Po smerti trinogov in morivcev njegovega brata Alfreda so angleški pervaki njega zvolili kralja, ter so ga pregovorili, da se je dal v svojem 40. letu kronati od nadškofa, veliko nedeljo 1042.

Kralj Edvard je jel celiti svojemu kraljestvu po Dancih vsekane rane, je požgane cerkve in samostane popravljaj, nove zidal. Po njegovem prizadevanji je katoliška cerkev vnovič cvetela po Angleškem. Dajal je pravične postave, po katerih sta bila grof in beračenako sojena. Bil je ves usmiljen do ubozih, in vesel, če je bila za take denarnica izpraznjena. V svojem zakonu je živel po deviško, ker sta bila oba Bogu vedno devilstvo obljubila.

Danci napravljajo novo vojsko. Edvard se boji kri prelivati. Binkoštno nedeljo pri sv. maši vidi v prikazni, da danski kralj stopivši v ladijo v morje pade in se

utopi. Kar je vidil, se je bilo res zgodilo in ravno tisto uro. Edvard se napravlja po svoji obljubi na Božjo pot v Rim, njegovi dvorniki pa mu odsvetvajo, ker je doma silno potreben. Papež Leon IX ga odvežejo te obljube, naložijo mu pa, da naj s tem denarjem, ki bi ga bil na potu porabil, zida novo cerkev na čast svetemu Petru. Kralj zida slovečo cerkev sv. Petra v Londonu; zmanjša davke svojim podložnikom; dela čudeže; Kristus se mu pri sv. maši prikaže na altari v nebeški svetlobi, ter ga blagoslivlja, grof Leofrik ga hoče opomniti te prikazni. kralj pa mu reče: „Kar ti vidiš, to vidim tudi jaz“. Kralj je posebno častil sv. Janeza apostelja, in je obljubil, da ne bo nikomur milošnje odrekel, kdor ga bo prosil v njegovem imenu. Tujec prosi kralja milošnje v imenu sv. Janeza, ko pa nima nič pri sebi, mu podeli svoj perstan. Ne dolgo po tem mu nebeški Kralj pošlje perstan s poročilom, da bo v šestih mescih ponj prišel, in ga seboj vzeli. Kralj se za smert pripravlja, in srečno umerje 5. pros. 1066. Mnogo čudežev ga je preslavljal.

Sv. kralj Edvard je na smertni postelji kraljici rekel: „Ne jokaj, sej ne bom umerl, ampak živel; gotovo upanje imam, da pojdem iz te smertne doline v deželo živih, kjer bom vekomaj zvičal zveličanje svetnikov.“ — Te besede naj tolažijo njega, kdor svoje drage zgublja. —

Sv. Karp, učenec sv. Pavla ap., spr.; sv. Koloman spr.; sv. Keledonija dev.

14. Sreda. Sv. Kalist, papež sprič., Rimljan, je vladal sv. cerkev ob času cesarjev Antonina. Helij gabala in Aleksandra. Vstanovil je 4 letne kvatre, ob katerih se je treba postiti po apostolskem izročilu. Sozidal je cerkev svete Marije na uni strani Tibere. Podaljšal je staro pokopališče, kjer je veliko svetih mašnikov in spričevavcev pokopanih; zato se Kalistovo pokopališče imenuje. S pobožnostjo je častito pokopal mašnika in sprič. Kalepodija, ki je bil na povelje cesarja Aleksandra veržen v Tiberio. Spreobrnul in kerstil je v časti sloveče možé, Palmacija svetovavca, Simplicija starašina, in Feliksa z njegovo ženo Blando, ki so po tem vsi dosegli mučeniško krono. V ječo veržen je tam čudovito ozdravil Pribata vojaka, ki je bil ranjen, ter ga je Kristusu pridobil; in ta vojak je bil zavoljo sprejete vere v Kristusa s svinčenkami do smerti tepen. Sv. Kalist je bil po dolgi lakoti, pogostnem tepenju veržen v vodnjak, kjer je prejel mučeniško krono pod cesarjem Aleksandrom 14. vinot. l. 223. Njegovo truplo je bilo pozneje preneseno v cerkev svete Marije Device na uni strani reke Tibere, kjer se pod velikim oltarjem časti.

Sv. Avguštin piše: „Kadar obletnico slavne smerti kakega spričevavca obhajamo, moramo dve reči premišljevati: namreč terdobno grozovitost trinoga in nepremagljivo poterpežljivost spričevavca. Grozovitost trinoga, da jo studimo: poterpežljivost spričevavca, da jo posnemamo.“ —

Sv. Fortunata dev. spr.; sv. Gaudencij šk. spr.; sv. Fortunat šk. spoz.

15. Četertek. Sv. Terezija, devica in začetnica ostrejšega karmelitovskega reda, rojena v Abuli na Španskem od plemenitih staršev 28. suš. 1515. Pod vodbo pobožnih staršev je že v svoji prvi mladosti razodevala znamenja svoje prihodnje čudovite svetosti. Brala je življenje svetih spričevavcev, in to ji je v srcu vnelo tolike želje jih posnemati, da je skrivši napotila se v Afriko, kjer bi za čast Jezusa Kristusa in za zveličanje duš svojo kri prelila. Njen stric pa jo je na potu srečal, in jo domú pripeljal. To gorečo željo po mučeniški kroni je namestovala z milošnjo in z drugimi do-

brimi deli. V 12. l. je zgubila pobožno mater, in si je namesto nje izvolila Marijo za mater, koja jo je v vsem njenem djanji in nehanji mogočno podpirala. V svojem 20. letu se je podala v samostan karmelitovskega reda, kjer je 18 lét terpela hude bolezni, mnoge satanove skušnjave in stiske, pa tudi notranje dušne britkosti in težave, veliko suhoto v molitvi. Terezija je vse te poskušnje Božje prenašala v duhu pokore. Bog jo je zato obogatil z angeljskimi čednostmi. Hrepeni pa le še po viši popolnosti. V samostanu, v katerem je že 25 lét živela s 180 nunami, so se ji vodila premehke zdele, ker so bile vrata v samostan vedno odprte, ker so posvetni ljudje prav pogostoma brez vsega zadržka v samostan hodili in so redovnice z nepotrebnimi pogovori čas tratile. Sveto Terezijo je to močno bolelo, toraj je po Božjem navdihovanju sklenila, da hoče prvotne, nekdanje vodila tega reda oživiti in vstanoviti. Terezija pri vsih pritežnostih ni obupala, poslala je svojo prošnjo v Rim do papeža. Njena sestra Johana ji ponudi hišo, katero je bila v ta namen kupila. Ena stena zidú v tej hiši se podere, in zasuje njenega sinka. Oče nese mervega otroka k Tereziji. Terezija ga prime za roko in moli, in deček zdrav in vesel kviško plane. Ta deček je v poznejših letih večkrat rekel svoji sveti teti: „Ker me niste pustili v mojih otroških letih v nebasa, ste pri svoji vesti dolžni za-me moliti, da zveličanje dosežem“. Pobožno je živel in umerl že po smerti svoje tete. Papež Pij IV so poterdili ostrejši vodila tega reda, in Terezija se z nebeškim veseljem preseli z nunami vred, ktere so bile njenega duha, v novi samostan. Novinke se dan na dan množijo. Terezija je bila prednica v tem samostanu, ter je svoje sestre vodila naj bolj s svojim zgledom po potu samostanske popolnosti. Uboga nuna je z Božjo pomočjo in z dobroto ljudi vstanovila 31 samostanov oistrega reda. Po mnogih Božjih prikaznih razsvetljena je z nebeško modrostjo veliko pisala, in s timi spisi je v srcih vernih budila želje po nebeški domovini. Z Božjo ljubeznijo vneta je 4. vinot. 1582 v 68. l. svoje starosti v Gospodu zaspala. Njeno truplo počiva v karmelitovski cerkvi v Albi, kjer se — še nestrobnjeno — zvesto časti. Bog jo je pred njeno smertjo in po smerti z mnogimi čudeži poveličal.

Vodila svete Terezije: „O Gospod! ali terpeti, ali pa umreti.“ — „Kolikor manj skrivnosti Božje razumevam, toliko bolj terdno jih verujem.“ — „Nebeški Kralj me vsako uro posluša, če hočem z njim govoriti.“ —

Sv. Fortunat spr.; sv. Brunon šk. spr.; sv. Avrelija dev.

16. Petek. Sv. Gal, opat v šent-Galu na Švicarskem, doma na Irskem. Sv. Kolumban je bil njegov učenik. Gal, mašnik posvečen, gre s sv. Kolumbanom in z 11 tovarši v misijon na Angleško, od tod na Francosko, in po tem na Švicarsko, kjer jih divji malikovci močno preganjajo in dva tovarša ubijejo. Sv. Kolumban se temu preganjanju s svojimi tovarši umakne na Laško, Gal pa pri duhovnu Vilimarju v Arbonu bolan obleži. Po zadobljenem zdravju si želi v hribih samoto poskati, Vilimarjev diakon mu pot po gozdu kaže. Z veliko svetostjo, kakor pripoveduje branje, je bil to dosegel, da so mu tudi zveri bile pokorne, kakor v začetku, in medved mu je na njegovo povelje prinesel bruno za na ogenj. (Zavoljo te prigodbe je v pratiki namesto sv. Gala narisan medved s hlodom.) V prostorni dolini, polni gošave, si Gal postavi celico, v kateri se nameni prebivati vse svoje žive dni. Gal izžene iz hčere vojvoda Gunca hudobnega duha, kateri jo je strašansko vil in premetaval. Iz hvalečnosti podeli vojvoda Galu vso okrajino, in mu pošlje delavcev, kateri mu pomagajo narediti samostan. To je bil začetek (614. leta)

poznejšega slovečega samostana v šent-Galu. Galu se pridruži več tovaršev, med njimi je bil dijakon Janez, kterega je v bogoslovskih vednostih podučeval. Gal je s pridigami, s svetim življenjem in s čudeži spreobernal veliko ajdov, ki so v okolici prebivali. Hotli so ga pa izvoliti škofa v Konštancu, vendar se ubrani; po njegovem nasvetu so izvolili njegovega dijakona Janeza. Gal je spremenil gošavo v lepo polje. Šel pa je k svojemu Gospodu v boljše življene 16. vinot. 627 v 77. l. svojega življenja. Škof Janez z žalostnim srcem pokoplje svojega učenika. Vsled čudežev, ki so se godili na njegovem grobu, so 74 lét po njegovi smerti tam zidali slovečo opatijo, samostan in cerkev.

Vodilo sv. Gala: „Moje veselje je, nevedne učiti, ker veliko plačilo čaka nje, kateri druge v pravičnosti podučujejo; svetili se bojo kakor zvezde na nebu.“ —

Ss. Martinijan in Saturijan in njegova brata spr.; sv. Elfij spr.; sv. Lul šk. spoz.

17. Sabota. Sv. Hedviga, vojvodinja šleska in poljska, vdova, rojena l. 1174. Oče ji je bil Bertold, vojvoda dalmatinski, grof istrijski in meranski, mati pa Neža, hči grofa moravskega. Hedviga je bila odgojena v benediktinskem samostanu v vsi bogoljubnosti. Iz pokoršine do staršev se je mogla že prav zgodaj poročiti s Henrikom vojvodom šleskim in poljskim, kterega je pa k svetemu življenju vnemala. Po njenih prošnjah je dal zidati v Trebnici ženski samostan za 1000 redovnic. V tem samostanu je bila pozneje prednica njegova lastna hči. Hedviga je bila s serca ponižna; oblačila se je sicer po svojem stanu, toda brez nečimurnega lišpa, brez zlatih uhanov, brez verižic okrog vratu, brez perstanov in zapestnic; vse take in tem enake kinče je studila. Posle je imela v strahu, nikoli pa ni bilo bodeče besede iz njenih ust. Smert svojega sproga je prenašala vsa v voljo Božjo vdana, in je nune v Trebnici svarila, ker so po njem preveč jokale. Ko je bil tri leta po tem nje starejši sin Henrik v vojski zoper Tartare umerl, je rekla: „O Gospod! zahvalim te, da si mi dal takega sina, ki me je priserčno ljubil in nikoli razžalil; rada bi ga še živega imela, srečno pa se štejem, da je za dobro reč svojo kri prelil, in trdno upam, da se bova v nebesih zopet vidila.“ Po smerti svojega sproga je Hedviga stopila v samostan, kjer je bila njena hči opatinja; toda samostanskih obljub ni storila, da je ložejk ubogim hodila jim milošnjo deliti, bolnike obiskovala, jim rane obvezovala in čedila. Hedviga je silno ostro živela, se postila, da je ni bilo družega kakor kost in koža. Tudi je čudeže delala in prihodnje reči prerokovala. Sklenila je svoje sveto življenje 15. vinot. 1243. Njeno truplo se je bilo pomladilo, lica so bile rudeče kakor roža. Veliko čudežev se je godilo tudi po njeni smerti.

Sv. Hedviga je nam zgled ponižnosti v noši, krotkosti, vdanosti v Božjo voljo, ljubezni do bližnjega, zlasti do bolnikov, in krotčenja svojega života. —

Sv. Heron šk. sprič., učenec sv. Ignacija škofa spr.; sv. Mamelta spr.; sv. Andrej Kretenski mnih spr.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Mengša, 5. oktobra. Ker si nam, draga Danica, nekaka kronika vsega cerkvenega gibanja po Slovenskem, zato ti sporočim, da smo roženkransko nedeljo tudi pri nas obhajali neko posebno slovesnost. Preskerbeli so nam namreč č. g. fajmošter nov veliki altar, malan na mokro, in omenjeno nedeljo se je pri njem prvič obhajala Božja služba. Izročili so malarijo na

apno g. Matiju Koželju, malarju v Kamniku, ki je po tréh mescih neutrudljive delavnosti izveršil še čez 6 sežnjev visoki altar. Delo smemo po vsi pravici imenovati v vsakem oziru lepo, in ker je imenovani malar, tudi kar se tiče cene in splošnjega njegovega osebnega obnašanja, v resnici vsega priporočevanja vreden, zato zagotavljam vsacega, ki kaj enacega potrebuje, da bo delo dobrim rokam izročil, ako ga izroči temu mojstru. — Ker so č. g. fajmošter tudi ves tabernakelj dali prenoviti, svečnike itd., je bil skoraj ves prezbiterij zadnjo nedeljo nov. Zjutraj so gosp. oče sami blagoslovili altar in tabernakelj, slovesno v njega prenesli presv. R. Telo in opravili prvo sv. daritev pri novem altarju. Ob 10 pa so vis. čast. gosp. prošt dr. A. Jarc nam z léce prav lepo govorili o imenitnosti našega cerkvenega in farnega patrona sv. nadangelja Mihaela (kterega god smo ravno tisto nedeljo slovesno obhajali) in so potlej imeli slovesno veliko mašo s konečno zahvalno pesnijo. Omeniti moram še, da je ta dan tudi vse občudovalo novo veliko krasno pregrinjalo pred altariem, ki ga je daroval naš cerkveni ključar gosp. Fr. Volf. Bog tam obúdi še kaj tacihi dobrotnikov, in naša cerkev bo po skerbljivosti našega čast. gosp. fajmoštra kmalo taka, kakor se spodobi tako veliki in stari fari!

Z Gorenškega, 28. kimovca. „Secretum regis abscondere bonum est, opera autem Dei revelare honorificum.“ — Priljubljene „Drobtinice“, ki so toliko lepih zgledov in spodbudnih življenjepisov domačih prinašale, se izhajati nehale. Če tudi dobri časniki sem ter tje prav spodbudne zglede priobčujejo, vendar v časniku take reči ne morejo biti tako zverstene in skupaj povzete, kakor pa v posebni knjigi v to namenjeni; nem tega se časnik, ko se prebere in iz rok dne, redko kdaj v roke vzame; dobre bukve z gniljivimi zgledi pa se bolj shranjujejo in še pozneje večkrat rade beró. Zato raj bi bilo prav želeti, da bi se „v keršanskem oziru izgledni in spodbudni življenjopisi izmed vsih stanov slovenskega naroda“ v posebnih knjižicah in zvezkih, ali pa po družbi sv. Mohora v „Koledarju“ ali v „slovenskih Večernicah“ na svetlo dajali. Poglejmo le za nas dahovne izvrstne zglede zdaj v kratkem umerlih gg.: Rozman-a, Hrast-a, Koman-a. Enakih zgledov najdemo tudi v preteklih letih iz vseh slovenskih škofij iz našega stanu, kakor tudi iz družih stanov učenih in neučenihi, v mestih in na kmetih — bogoljubnih zgledov v vsakem oziru, v vsih okoljšinah življenja. Škoda, da bi z njimi zamerl tudi njih spomin. Gotovo je tudi in sami čutimo, da nas lepi zgledi iz naše dóbe še prav posebno ginejo. Pri svetnikih si utegnemo mi-liti, da takim biti nam ni mogoče; pri zgledih iz naše dóbe pa tega misliti in reči ne moremo. Še posebej pa bi bili taki zgledi in življenjopisi iz naše dóbe dobri in pripravi v spodbudo ubogi mladini, mestni in kmetiški, ki je zlasti sedanji čas tolikim nevarnostim izpostavljen. Sej že pregovor pravi: „Besede mičejo, zgledi pa vlečejo“. Koliko več se po lepih zgledih doseže, nam poterdí tudi drug latinsk izrék: „Longum et arduum est iter per praecepta, breve et efficax per exempla“. Po smerti pa se tudi brez skerbi, brez strahu in brez prideržka smé hvaliti, kar je hvale vrednega, kakor nek cerkven učenik pravi: „Lauda post mortem — quando nec laudantem movet adulatio, nec laudatum tentat elatio.“ O. A. M. D. G. et H. B. M. V.

Iz Krašnje. Pretečeni teden priklatil se je čudno pobožen rokodelec v našo cerkev. Bila je ura 1.1, ko se je v cerkev podal. Cerkvenik pogleda za njim in ga najde vsega zamaknjenega v veliki altar, ter ga pusti. Čez nekoliko časa zopet pogleda v cerkev, ali molivca ni. Zamaknil se je bil v milodarno tružico, jo odnesel

za altar, kjer je hotel v miru prešteti sv. Tomaža milovšino. Cerkvenik to zapazi in hiti proti altarju, tat ves prestrašen skoči izza altarja, ter hoče klečé hinavsko pobožnost nadaljevati. Pa v tem hipu so ga močne roke objele, ter ga tirale pred sodnijo. O! začetka je tajil svoj hudobni namen, potem pa se je udel, in zdaj premišluje v ječi, kaj se pravi: ne kradi. Žalostno bi bilo, ko bi bili prisiljeni vedno cerkve zaklepati, le med službo Božjo jih odperete imeti.

Na roženkransko nedeljo se je redka slovesnost obhajala na Berdu. Že v Lukovici pri veliki cesti je bilo ta dan vse praznično pripravljeno, okoli cerkve na Berdu je bila pa taka ozališava, kakoršna je navadno na dan kake nove maše. Pa ni čuda, ker ta dan so ondotni v. č. gosp. fajmošter Janez Bugar obhajali svojo zlato mašo ali 50letnico svojega mašništva v zahvalo Boga za vse jim podarjene dobröte. Dobri farani so ta dan razodeli, da cénijo trud in delo, ljubezen in nauke svojega duhovnega pastirja, kateri že 28 lét delajo v ti fari. Kar se je v hitrici dalo, ozališali so prijetno cerkev zunaj in znotraj, naredili lepe napise in vošila, ter so se v veliki množici vdeležili svečanosti. Veselja in hvaležnosti so se mnogim solzé svetile v očéh, ko so cerkveni govornik v. č. gosp. dekan moravški v pridigi omenili namen svečanosti, ter zlatomašnika in ljudstvo opomnili, da je dan, ko naj vsi pri neomadežani daritvi iz dna serca k Bogu kličejo: Gratias agamus Domino Deo nostro, to je: Hvalimo Gospoda našega Boga. Da so tudi to storili, razodelo se je po svetem opraviilu. Pričujoči gospodje duhovni in svetni, gospé, cerkveni starašini, sorodovina so srečo vošili zlatomašniku, ki so v rokah deržali lepo palico, jim od nekdanjih gospodov duhovnih pomočnikov podarjeno, in so se s prav sinovsko ljubeznijo zbrali okoli njih. Pri prijateljskem kosilu verstile so se napitnice sklenjene z odkritosérčno željo, da bi ljubi Bog zlatomašniku dal doživeti mnogo lét še v prid cerkve in v tolažbo vernim.

Kako je bila ta slovesnost vsem všeč, spričujejo besede moža, ki je izrekel: Če bi kdo djal, da ni bilo lepo, je ali možgane zapil, ali pamet prodal. Bog daj skerbnemu g. fajmoštru še veliko lét doživeti! Fiat!

Slovenska pridiga v Ameriki.

*Pri prvi sv. maši v novi cerkvi sv. Antona Pad.
15. rožn. 1874.*

Vidil sem sveto mesto, novi Jeruzalem, priti iz nebes od Boga napravljeno kakor nevesta, ki je za svojega ženina okinčana. Raz. 21. 2.

(Konec.)

Sicer morebiti tudi vi danes mislite, kot nekda Izraelci, ki so prišli iz babilonske sužnjosti. Jeli so zidati tempelj Gospodu; ali ko je bil dokončan, so se starji izmed njih, ki so še Salomonov tempelj vidili, jeli jokati, ker so vidili, da novi tempelj nikakor ni tako lep, kot prvi Salomonov tempelj. Ali Bog jim pošlje preroka Ageja, da jih tolaži, rekoč: Kaj ne, ta hiša Božja v primeri s prvo je nič. In vendar je slava te hiše neskončno večí kot une, ker v to bo prišel obljubljeni Mesija in tukaj bo vam sam dajal mir in tolažbo. Tako tudi jest vam rečem. Res, slaba in majhna je cerkvice, ki smo jo s tolikim trdom napravili; in če je Salomon, ki je bil tako krasen tempelj Bogu napravil, vendar le še klical: Gospod, nebеса Te ne obsežejo — kako Ti bo pa ta-le tempelj vredno prebivališče? če je on tako klical, gotovo toliko bolj moramo mi spoznati:

Gospod, „hišica je sirotica“. Če Te nebеса ne obsežejo, ali boš hotel prebivati v tako siromašni hišici! — Marsikdo se bo tudi spominjal nazaj v milo domovino na domačo cerkev — o kakšne cerkve smo imeli tam, tukaj pa tako-le kočó! In vendar, preljubi, Tisti, ki se mu štalica pri Betlehemu ni prerевна zdela — tisti tudi té-le hišice, té-le cerkvice ne bo zaverigel: sej bo še to uro prišel na revni oltar, kot na revne jaslice. Še več, kakor je s svojim rojstvom spremenil betlehemske štalice v prvo cerkev, in jaslice v prvi oltar, tako bo tudi s svojo pričujočnostjo še danes posvetil to-le revno hišico v hišo Božjo in če ji še primanjkuje lepega kinčanja, okinčal jo bo s svojo neskončno lepoto, in tako imam prav, če rečem: „vidil sem sveto mesto, novi Jeruzalem, priti doli s nebes od Boga napravljeno, kakor nevesta, ki je za svojega ženina okinčana“.

Da, preljubi, ta-le cerkvice, kakor nevredna in revna je, bo vendar od danes zanaprej za nas sveto mesto, nov Jeruzalem, ki je prišel doli z nebes — od Boga. To bo od danes zanaprej v tej soseski hiša Božja. Če jo bomo še od daleč zagledali, bomo že polni spoštljivosti se spomnili, to je hiša Božja, to je naša cerkev.

Če bomo vanjo stopili, storili bomo to spet iz spoštljivosti, s pobožnim duhom, kajti to od danes naprej ni več navadna hiša — ampak hiša Božja — cerkev. Tu sem bomo hiteli o času veselja in sreče zahvalit se Njemu, od ktereга pride vse dobro. Tu sem se bomo zatekali o času terpljenja in britkosti prosit serénosti, stanovitosti, iskat pomoči pri Tistem, ki nam kliče poln ljubezni: Pridite k meni vi, ki se trudite in ste obloženi, in jest vas bom poživil. Tu sem bomo hodili iskat dobrega sveta, kadar bomo v zadregi, dušni ali telesni; tu se bomo darovali Tistemu, ki se na oltarju daruje za nas. Tu sem bote prinesli otročiće darovat jih nebeškemu Prijatlu nedolžnih otrok. Tu se bojo vaši otroci sprejemali v nebeško kraljestvo, tu se bojo oprali Adamovega greha. Tu se bojo podučevali; tu se bojo k dobremu napeljevali in prejemale s. zakramente; tu bojo očiščevali svoje serca vsih madežev pri spovedi; tu bojo prvič sprejeli svojega Boga v svoje serca; tu jim bo enkrat duhovnik posvetil zakonsko zavezo, ali pa jih vodil, jim pomagal še na boljši poti devištva. O starši vi, danes posebno hvalite Boga: neskončno dobroto vam je danes skazal. Tu se bomo zbirali od danes zanaprej vsi ter zajemali iz studenca gnad, ki se je tu nam danes odperl; tu se bomo očiščevali grehov in opirali madežev svojih serc v Kristusovi kervi, ki nam teče v zakramentu sv. pokore; tu se bomo zedinjali v zavživanji nebeškega kruha, ki nas poživlja in krepeča za večno življenje. Tu bomo darovali skupaj naj čistejši daritev za žive in mertve ter tako služili sebi nebеса in tudi drugim pomagali v večno veselje. Enkrat pa, ko bomo od Boga nam odločeni čas dostali, boj končali, ko bo nam zadnji dan ugasnil — in noč nastopila — tista strašna noč, ko nikdo ne more nič več storiti — ko bo nas svet zapustil — tistikrat bomo tudi še enkrat — zadnjič prišli sim v cerkvico — iskat zadnjega počitka. — In še potlej, ko bomo mi že dolgo tam zunaj počivali, bojo še hvaležni otroci tukaj le za nas Boga prosili: Bog jim daj večni mir, večna luč naj jim sveti — naj počivajo v miru. —

Tako bo tedaj od danes zanaprej ta-le hišica hiša Božja, sveto mesto, nov Jeruzalem za celo občino, to bo središče, serce cele občine, iz ktereга se bojo razlivali studenci Božjih gnad, nebeških tolažil, sladkega cepa v naše serca in morebiti še sto- in stoletja v serca zanamcev. O koliko grešnikom bo ta-le cerkvice v pribežališče, koliko žalostnim v tolažbo, koliko terpečim v pomoč. Koliko kristjanom v zveličanje! — O radujmo se toraj danes, zahvalujmo iz serca Boga za to nepre-

cenjeno dobroto in nikar ne pozabimo tega dné vse življenje. In pokažimo svojo hvaležnost posebno s tem, da bomo vedno, kolikor mogoče storili za olepšanje hiše Božje, da bomo res kmalo lahko rekli, da je tudi po sunanjem napravljena kot nevesta, ki je za svojega ženina okinčana. —

Ti pa, o Gospod, ki Te nebеса ne morejo obseči, še manj pa ta-le nevredna cerkva — o ne glej na revnost te svoje hiše, ki smo ti jo napravili iz hvaležnosti in zaupanja, ampak glej na češenje, na molitve in prošnje svojega ljudstva. Ostani, prosimo, tukaj med nami — noč in dan — zmiraj — in usliši vsakega, kdor tukaj z zaupanjem k Tebi kliče.

Če se nam godí krivica, pa pridemo sim pred Tvoj oltar, ter Tebe kličemo za srednika in pomočnika, usliši nas. — Če je zaperto nebo in ne dá dežja na razpokano deželo zavoljo naših grehov; pa spreobrnjeni tukaj kličemo v Tvoje sv. Imé: usliši nas. — Če nam žuga prevelika moča — huda ura — pa se tukaj z zaupanjem k Tebi zatekamo: usliši nas. — Če nas tlači lakota, ali proti nam kuga, ali huda žival — ali kaka druga nesreča, pa tukaj na svetem mestu vzdignemo roke proti Tebi — usliši nas. — Če bomo grešili in boš nas kaznoval zavoljo naših pregréh, pa če se bomo spet spreobrneli in k tebi s spokornim srcem tukaj pred Teboj spoznali: Grešili smo, nehvaležno ravnali — hudo storili, pa če kličemo potlej tukaj z zaupanjem v Tvojo milost; usliši nas, prizanesi nam in skaži nam usmiljenje. — Če nas peklenski sovražnik skuša, če nas nadlegovajo grešne misli, — če nas terpinči lastno meso, če je naša duša v nevarnosti pasti v greh — v pogubljenje — če je v nevarnosti čistost, nedolžnost našega serca, pa se z zaupanjem tukaj zatečemo k Tebi: usliši nas, reši nas in ohrani v našem sercu tempelj sv. Duha. — Če nas grenko terpljenje tlači, če serce nam umira od britkosti, če nam ni najti ne pomoči ne tolažbe, če nas vse zapuša, — pa k Tebi pritečemo, ter kličemo tukaj Tebe na pomoč: usliši nas! Če se popači otrok in mu ne zaleže več materna beseda — ne očetovo opominjanje: pa prihitita sim k Tebi in Tebi potožita težki križ: usliši nju. — Če se meni zgubi ktera izmed tih ovčic, ki si mi jih izročil in ki so danes tukaj v Tvoji hiši zbrane, pa jest zastonj hitim za njo — jo zastonj kličem, opominjam, svarim, me več ne sliši; pa jest sim k Tebi prihitim in prosim: Gospod glej! ovčica, ki si jo tako drago odkupil, ki si celo svoje življenje dal za njo, se je zgubila, o nikar ne dopusti, da bi bila Tvoja kri nad njo zgubljena: usliši me. — Če je zdaj ktera zgubljena, na napénem potu, odločena od Tebe — pa Te jest zdaj-le prosim: Usmili se je, pripelji jo spet nazaj v svojo čedo: usliši me. — Če Te danes priserčno tu v Tvoji novi hiši prosim: Sprejmi nas vse za svoje otroke; ohrani mene in te, ki si mi jih izročil, v gnadi Božji, in obvari jih smertnega greha: usliši me! — Če Te danes prosimo za vse dobrotnike naše cerkve, da jim vse stoterno poveriš: usliši nas! Če Te prosimo za naše prijatelje in neprijatelje, zdrave in bolne, za žive in mrtve, da jih vse obvaruješ vseh nesreč in vsega zlega: usliši nas! Če Te prosimo tukaj na svetem mestu, da naj Tvoj žegen pride z nebes doli na nas in naj bo zmiraj nad nami: usliši nas! — Če Te prosimo tukaj, da naj Tvoja pomoč ostane vedno pri nas: usliši nas! — Če slednjič še zadnjikrat pridemo na to mesto, ko bojo naše oči že otemnele, ko jezik ne bo več govoril, ko se počutki ne bojo več obračali; ko bo le duhoven Tvoj namestnik še za nas prosil: Gospod, daj jim večni mir: — o takrat usliši nas: pripelji nas iz tega sv. mesta v nebeško mesto, v večni raj, kjer Te bomo častili, hvalili in molili od vekomaj do vekomaj. Amen.

Pri sv. Antonu o blagoslovljanji nove cerkve.

Povzdigni se serce goreče, — v molitvi raduj se kipeče,
V veselji presladkem slovesno zapoj!
Dan's praznik je svet'ga Antona — ter cerkvice tvoje
patrona;

Tolažnik mogočen od zdaj bo on tvoj.

Boga je naj serčniše ljubil, — da njega bi gnade ne
zgubil,

Zapustil je svetno, Bogú se dar'val.
In da bi še bolj ga preslavil, — življenje je svoje za-
stavil;

Nevércem njih zmote bi rad bil pregnal.

Pa Bog ga ni klical k nevernim, — imel oznan'vati je
vernim —

Velikim in malim nebeške skrivnost'.
V pokori je grešnike vmival, — nebeško ljubezen pa
vlival

Je v serca terpeče, tolažil britkost.

Tud' tebe bo enkrat povišal, — če njega z zaupom boš
slišal,

Tud' tebi za terpež izprosil bo čast.
Gotovo te varno bo vodil, — po pravi da poti boš hodil,
In prišel boš v raja nezmérjeno slast.

Zročuj se mu vselej zaupno, — in vžival boš srečo z
njim skupno,

Ki tukaj prezvest je bil tvoj pomočnik;
Posebno ga danes s češenjem, — in vsak dan preslav-
ljaj z življenjem,
Da enkrat boš z njim tudi v raju svetnik.

O. Bernard.

Bosna in Bošnjaki.

(Izvirno sporočilo.)

III. *)

Na bosanskih berdih so neizmerni planinski pašniki. Vendar raste še v tej višavi, v tako imenovani Verhovini lepa in težka pašenica. Ko bi imeli Kranjci tako zemljo, kaj bi počeli z njo? V kratkem času bi bile v tih krajih vasi; ali ko bi bili tam Predarelcji ali Švicarji, koliko mlekaric za sir bi napravili! Ali velika reč se tam pogreša; vode manjka, kolikor sem opazoval. Podoba zemlje je ognjometna (vulkanska); neizmerni travnati pašniki so polni brezštevlnih okroglih, kotlu podobnih globéli, ki so prav do dna s travo obrašene, pa vso vodo popijejo, kar se vanje steka. Skor gotovo so iz te vode napajani brezštevlni studenci v nižjih bosniških dolinah. Po mnogih pašnikih raste človeka visoka praprot, več jih je čisto gladkih, čistih in z žlahtno travo obrašenih. Kako lepe, obširne deteljne njive bi bile tu za živino! Posebno pripravna se zdi ta zemlja za podzemljice. Če človek pogleda te stergane razkolniške kmete z njih bledorumenimi obrazi, bi mislil, kakošna lakota tu gospoduje. Nesrečni reveži ne vedó, kako bogati so, ker jih je Bog posadil na tako rodovitno zemljo. Kako bogata je ta Bosna, in v Bosni tega ne spoznaajo. Še lepši pašniki, posebno za ovce, pravijo, da so na Vlašiču, naj viši gori pri Travniku, skozi katero

*) Glej št. 33.

ima iti predor (tunel) železnice, ki je vmérjena iz Banjaloke v Serajevo, in se bo končal pri Kompaniji. Sam nisem bil na Vlačiču.

V verskem oziru je katoliško ljudstvo v Bosni prav pobožno. Gledé na njih terdno vero bi bilo lahko mnogim v zgled. Nepretergane preganjanja so jih storile čisto terdne in nepremagljive.

Katoliške duhovnije sežejo večkrat po 5 6 ur daleč, in vendar pridejo ob nedeljah in praznikih duhovnjani od vsih strani k Božji službi. In kaj vidijo tukaj? Morebiti veličastno cerkev, ki jih brani pred snegom, dežjem in solnčnimi žarki? Na malo krajih so cerkve. Po naj več krajih se zbirajo le pod milim nebom. Na kakem starem pokopališču ali na fajmoštrovem dvorišču je navadno skodlasta streha na čveterih stebrih, brez opaženja na treh straneh. Na četrti strani ali pri leseni steni se napravi stojalo, na katero se postavi portatile (prenesljivi oltarni kamen). Od tukaj se vidi mašnik, kadar mašuje, od tukaj pridiguje. Zunaj te koče, ki je večkrat le 10 čevljev dolga, sedi ali kleči pobožno ljudstvo in sterpi 3 - 4 ure pri Božji službi. Tukaj je glava pri glavi, naj solnce pripéka, ali naj gre dež ali sneg. Ljudstvo v vsih opravih posnema mašnika; zdaj moli z razpetimi rokami, kakor mašnik, zdaj poljubi zemljo; vsi se priklonijo do tal in ostanejo dalj časa tako sklonjeni; pri povzdigovanju povzdigne vsaki roke nad glavo in jih tako dolgo tako derži, dokler mašnik ne odkrije keliha; z mašnikom skloni roke, z njim se upoguje. Vse ljudstvo se z mašnikom priklanja in premika v enem trenutku; vsak po svoje moli in zdihuje, kakor se je naučil. Ker skor nobeden ne zna brati, moli vsak navadne molitve in očenaš, in vsi enake. Na njih altarijih je le malo kinča. Svečniki so polomljeni, branje na mašnih tablicah nerazločno, podobe naj niže cene in brez ravnomerja razstavljene. Večkrat svečnikov ni, takrat tanke voščene svečice le po steni pritisnejo. Britka martra je večkrat tako majhna, da se komaj vidi. Veliko bolj pobožne in sploh bolj bogaboječe ljudi sem dobil v notranji Bosni, po gorah, kakor v Banjaloki in ob Savi, kjer so jim v spotiko hudo sprideni sosedje. Zakaj ob avstrijski meji se ne bojé nikakoršne prav gerde kletvine, kradejo, goljufujejo; tudi je več takih, ki več lét ne opravljajo veliko nočnega obhajila.

V pravi Bosni je ljudstvo prav bogaboječe, pošteno, zvesto in močno vestno. V Dolcu, t. j. zgornje mesto v Travniku, kjer so sami katoličani, in med njimi bogati tergovci, je skor sleherni vsak dan pri eni ali pri več ss. mašah, predenj začne delati, ali predenj gre v turáko mesto Travnik svojo prodajalnico odpret. Že ob petih in še bolj zgodaj sem ob delavnikih vidil ljudi po več krajih k sv. maši hiteti. Kader pride kateri v cerkev, razgerne pred seboj na tla pogrinjalo, ali kozuhovino, ali ovéjo kožo, na katero sede, poklekne ali stopi. Vsi sezujejo čevlje, bogati in revni, jih položijo pred-se, in se vsedejo potem na noge, revni sedé na golih tléh. Bogati, moški in ženske, imajo večkrat dragocene pogrinjala, na kterih sedijo in jih sami nosijo v cerkev in nazaj. Nobeden se ne sramuje svojih navajenih šeg, tudi naj bogatejši kupec moli z razpetimi rokami, se pokrižuje itd. Tukaj ne poznajo toliko ozirov, kakor v omikani (?) Avstriji. Vsak si áteje v čast očitno spoznavati svojo vero. Na očitnih zbirališčih so tudi vratarji (ostiarii); to so zanesljivi možje, ki imajo čuti nad prihajočimi, da se kak nepoklican ne vrine. Tukaj še prav živo čutijo ceno, biti v cerkvenem občestvu; tudi dobro spoznajo, kaj je izobčenje iz Cerkve. Na to se opira tudi izobčenje, ki je v Bosni še zelo v navadi, in večkrat koga zadene. Izobčenec stoji pred vrati, oziroma pred vhomom v ograjo, ki verne pri službi Božji obdaja. Tako hodi,

dokler ga v cerkev ne spustijo. Nespokornim izobčenecem je cerkveni pokop prepovedan.

Mašnik ima v Bosni popolno zaupanje. Njegova beseda veljá kot Božja beseda; od njega se nihče pred višo sodnijo ne pritožuje. Ko duhoven po maši cerkveno obleko odloži, se večkrat bližajo pobožni in želé mašne oblačila poljubovati in mašnik dá ljudstvu zaporedoma vse mašne oblačila poljubiti.

(Dalje nasl.)

Razgled po sreću.

Rimsko. (Nagovor sv. Očeta.) Na dan žalostne obletnice, kar so bile Viktor Emanuelove kardela Rim oblegle, je bila v Vatikanu v konsistorski dvorani veličastna slovesnost. Sv. Oče so se bili vsedli na prestol, obdajali so jih kardinali Bizarri, Borromeo, Ferreri, Martinelli, Guidi, Consolini in Bonnechese. Vitez Menacci, podpredsednik Pijeve družbe, stopi pred sedež in bere adresu, na katero so papež odgovorili z naslednjimi besedami:

„Zdi se mi, kakor bi v okrogu, ki ga imam pred očmi, bili združeni vsi zvesti katoličani rimski, ktere vi zastopate in za ktere ste vi tako rekoč nadpi vsega dobrega, kar se v mestu godi. Veselim se z vami nad občutki, ktere je ravno naznanil vaš podpredsednik, in hvala vam za-nje.

Vaša pričujočnost me tolaži, me podpira, me oserčuje, in za to sem vam prijazno zavezan. Ker želite, da vam govorim in vam povém nektare besede v spodbujenje, vam bom spolnil želje in ob kratkem nekoliko spregovoril. Zado-ti mi je, da vas opomnim na dvoje čudno vkupno naključje z ozirom na ta dan. Pervo okoliščino le omenim, pa je ne raztezam, akoravno je tega vredna; zakaj ljubezen in previdnost je temu nasproti; prepustil bom pa vam, da sami nadalje prevdarjate.

Skoz okna mojih sôb se vi ti na deželo in pred očmi imam obširen razgled. Zdaj so polja obložene s pridelki in vidim, kako jih ljudje spravljajo.

Vinogradniki so brez prenehanja na straži, da bi tatovem branili v njih posestvo predreti. Včasih se sliši pók iz pušk, ki jih sprožijo vinogradniki, da bi tatove ostrášili in od vinogradov odvernili. Pa to noč se je streljanje slišalo veliko bolj pogosto. Na to nastane nekaka zmešnjava med pokanjem, niso bili več vinogradniki, ki so streljali, da bi posilneže od svojega posestva preganjali, bili so ljudje iz mesta, ki so streljali silovitnežem na čast. (Sméh in pohvala v vsem zboru.)

Opomnil sem na to okoliščino in prepustim vam skerb, da jo dalje izveršite, in prestopimo k drugi točki:

Velika tolažba za nas je viditi, da se 20. kimovec tega leta strinja s praznikom naše žalostne Matere, in ker nas Cerkev vabi bolečine te junaške Gospé praznovati in jo nam daje v zgled, si bomo prizadevali njen zgled posnemati, da se bomo ravno tako kazali polni serčnosti in bomo njeno junaško serčnost posnemali. Marija, Mati bolečin, ni ravnala kakor mati Izmaelova, ki je proč šla, da bi ne vidila sinove smerti, ostala je na Golgoti in je sprejela iz ust svojega umirajočega Sina besede, ktere so za nas vse tolažba, nauk in slava, in ktere človeka vrednega storé hvale in zasluženja.

Presveta Devica Marija je ostala pod križem, „stabat“, in je vidila britkosti svojega Sina, kako je izdihnil svoje življenje pod udarci rabeljnov.

Pred vsm je vidila, kako je bila njegova stran s sulico prebodena, in spomnila se je na Simeonovo pre-

rokovanje: „Meč bolečin bo prebodel tvojo dušo“. Spomnila se je tega, pa je vendar ostala pod križem. „Stabat.“ To je zgled, ktereга nam Marija daje in ktereга moramo posnemati. Marija je ostala nepremakljiva pod križem, celo ko so vojaki oblačila njenega Sina med seboj delili. Tudi mi, mi moramo trdno združeni ostati, ko so si naši sovražniki to razdelili, kar so nam oropali. Mi se ne moremo bojevati, ker nimamo drugega orožja kakor križ; mi ne moremo iti na cesto, da bi se bili. Drugi lahko to storé, ali mi, mi ne moremo. Pa mi zamoremo stanovitui ostati v svojih dolžnostih v dobrem zgledu, v razodevanji čednosti, in to je, kar vi zdaj delate.

Vi napravljate družbe, da vdove in sirote tolažite in bolnikom na njih smertni postelji pomagata. Stavimo vse, kar moremo, da Marijo posnemamo. „Stabat.“ Ostala je pod križem, med tem ko so rabeljni njenega Sina zasramovali. Tudi mi slišimo zasramovanja okrog in okrog sebe, pa mi stojimo trdno, da hudobni duh ne doseže zmage. Ravnajte se po Mariji, ostanite z njo okoli križa!

Marija je poslednjič zapustila Golgoto, kamor jih je bilo veliko prišlo, kakor bi bili hotli biti pri kazališču (igri). Oh, koliko jih gre le v cerkev, ne da bi molili, temuč da bi se skazovali ali druge ogledovali. Marija pa je zapustila Golgoto v sredi teme, ktera se je bila precej ulegla čez sveto goro; zakaj pri pogledu tolikega zločinstva je bilo solnce svoje obličje zakrilo, skale so se bile razpočile, bliski so predirali oblake, in tema je bila vse pokrila.

Molimo k Mariji, zakaj mi potujemo po zemlji, ki je s temo pokrita. Lažnjivost načel je vse zalila, in zdi se kakor nemogoče, da je satan mogel take potoke zmešnjave nad zemljo zlit. V sredi te temote in v tih zmotah, od katerih smo obdani, približimo k Mariji, in ona bo naše poto razsvetlila. Obegnimo oči v križ, on bo svetilnik, kateri naj naše stopinje vodi.

Z višave tega križa, kjer je Jezus svoje življenje izdihnil, nam je zapustil Marijo za Mater. Ostanimo toraj, kakor ona, pod križem, bodimo stanovitni in trdni v upanji. Marija je naša Mati, ona ima nas braniti in ona nas bo branila.

Jezus je bil mertev; prepričan sem, da je prvo obiskovanje njegove duše Mariji veljalo, da jo je tolažil in trdno ohranil. Posnemajmo tudi mi trdnost Marijino in bodimo zagotovljeni, da bo dobra Mati bolečin tudi nam pomagala, ne le zdaj, temuč tudi v naj hujšem trenutku, ob smertni uri.

Molimo k nji in želimo, da kadar bo naše telo oslabilo in bodo naše blede ustnice komaj še ime Jezusovo zmožne izgovoriti, bo nam na pomoč prišla s svojim Ženinom. Molimo k nji, in ona nam bo pomagala v tem odločnem trenutku. Molimo in ponavljajmo brez prenehanja prošnjo, ktero nas Cerkev uči in s katero bom te besede sklenil: „O Marija, prosim te, pridi mi na pomoč: „Quando corpus morietur, fac ut animae donetur Paradisi gloria. Amen.“ „Kadar umerje telo, stori, da se duši dodeli nebeška čast! Zgôdi se.“

— Že dolgo časa je stala francoska barka „Orénoque“ v srednjem morji pri Čivita-Vekiji v ta namen, da bi sprejela sv. Očeta, ako bi prišli iz sedanje v kako še večji nevarnost, n. pr. ako zdívja rogovilstvo zoper tako imenovanega laškega kralja. Antikrist sedanjega časa je vedil to doseči, da ta parnik mora domú odriniti, in kakor sv. Oče nimajo zunaj vernega ljudstva nobenega prijatelja na zemlji, tako tudi v kaki skrajni sili ne bodo imeli nobenega pribežališa, zunaj Boga. Ni dvomiti, da Velikega Pija v njegovem velikem upanji bode Božja previdnost vedela ohraniti in ga varovati

tudi med „kačami in baziliski“, braniti ga „pšice leteče po dnevi, kovarstva, ki se priplazi v temi“, kakor napada (garibaldovskih, bizmarških) dëmonov o poldan. Kaj pa bode delež tistih, ki so „zapušenemu“ pomoč dolžni in se iz boječnosti pred antikristom in demoni umikujejo, to vé Bog. Toliko je gotovo, da še naj manje hudo je tisto, ki zvestim in serčnim vernikom žuga. Hudobneža pa poslednjič ne čaka šiba, ktero je zaničeval, ampak pogin.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. *Drobtinice s popotvanja prečast. o. Salezija Volčiča.* (Dalje.) Segedin (Szegedin), kraljevo ogersko svobodno in glavno mesto čongrajske stolice, ob Tisi, ima 75.000 prebivalcev. Delí se v pravo mesto, v terdnjavo, v gornje in spodnje mesto in je prav obširno. Oo. Frančiškani so v spodnjem mestu, njih duhovnija ima čez 30.000 duš. Frančiškanska cerkev je naj večí, kar jih ima mesto. Tudi samostan, štirivogelnik, je velik: prvi mostovž v 1. nadstropji je dolg 81 stopinj, drugi 84, tretji 95, četerti 78 stopinj. Cerkev je 99 stopinj dolga, 22 st. široka. Mesto je brez tlaka, blatnato in lužnato, torej nelepó. Ni ga viditi kamna v teh krajih. Ob hišah in prehodih se pokladajo hlodi, da ljudje morejo čez blato. Častnik, ki je v teh krajih imel preskerbeti predprego za nadvojvoda Karola, mi je pravil, da je dal le samo za-se 4 konje vpreči, vendar kar ni mogel dalje ter priti o pravem času. Prišel je nadvojvod še preden se je mogla predprega oskerbeti.

(Dalje sledi.)

Železnice so s 1. vinotokom (oktob.) zopet nekoliko spremenile svojo vožnjo. Na gorenjski prihaja vlak v Ljubljano o poli tréh ($\frac{1}{2}$ 3) zjutraj, in 10 minutov pred poldnem; — odhaja pa 5 minutov pred štirimi zjutraj, in ob štirih (4) popoldne. — Na južni železnici pa odhaja proti Dunaju ob štirih (4) zjutraj, in ob eni (1) popoldne; proti Terstu pa ob tréh (3) zjutraj in ob četert na štiri ($\frac{1}{4}$ 4) popoldne. — Mešani in gorenjski vlak o teržnih dnevih hodita po navadi.

Ali smemo domovino „moliti“? „Moliti“ smemo in smo dolžni le Boga samega, ne pa kake stvari. Tako uči katekizem in sploh sv. vera. Kdor bi kako stvar „molil“, bodi si tudi naj svetejši, p. Marijo D., taki ni le krivoverec, on je malikovalec. Iz tega sleherni lahko sprevi, kako napčno in spotikljivo je v pesmici in v lističu za mladino spevanje: „Domovino molim“. Ako nemško „anbeten“ ima tudi podobski (figurni) pomen za „močno ljubiti in čislati“, to v slovenskem nikakor ne velja, in toliko bolj je obžalovati, da se je ta napaka vpletla v sicer pošteni „Vertec“, ki ga zlasti mladina bere, in pa v pesem, kakoršne se rade ponavljajo, o prilikah deklamujejo ali celo pojejo. Tudi iz hervaskega, v katerem moliti pomeni „prositi“, se ta izraz ne more opravičevati. Gospod vrednik bi prav storil, ako bi svojim mladim čitateljem to zoperdogmatično pomoto pojasnil in opomnil, da se kaj takega ne bode več ponavljalo. —

Naj omenimo o tej priliki, da tudi besedo „stvariti“, ki pomeni: iz nič kaj storiti, kar je le Bogu lastno, začnemo čedalje bolj zlorabiti za storiti, narediti itd. Dajajte Bogú, kar je Božjega; človeku, kar je človekovega.

V Javor nad Sostrim, lokalijo s kakimi 450 dušani, 3 ure od Ljubljane, ljudje prav močno želé dobiti duhovnega pastirja. Če nikakor ni moč, da bi kdo pri

tolikem pomanjkanji duhovnov za stanovitno prišel k njim, bi morebiti saj kateri gospodov, ki so v pokoju, šel k tem zapušnim ljudem, da bi jim naj potrebniši reči opravljali po svoji zmožnosti, otroke učil itd. — Ljudje mu bodo radi pomagali za preživek. Zraven tega, kar je stanovitne plače, dobiva gospod precej radovoljne bire, nekaj v živežu in nekaj v denaru, derva, ima zraven duhovske hiše lep sadni vert ob enem za sêtev, še posebej travnik, njivo, da more imeti nekaj živine. — Se vê, da tacih primerljejev je že zdaj veliko in boše jih čedalje več. Ravno tako zapušeni ljudi pa prav očitno kaže, kakošni „prijatli našega naroda“ so tisti, ki mladenčce od duhovskega stanú odvrtaajo, jim semeniša, duhovne in njih stan na vse kripilje pristudujejo.

Poskušajo za duhovnije so delali čč. gg.: Prim. Jan, Pet. Mohar, dr. J. Sterbenec, P. Režek in Al. Rožič.

Deržavni zbor se prične 20. tega mesca.

Za pomoč v sili. „Was hat man in lebensgefährlichen Fällen zu thun, bis der Arzt erscheint? Nebst Hausmittellehre.“ — Ta knjižica ima samo 74 strani v osmêrki, pa obsega veliko dobrega in rabnega v hudih in nevarnih napadih ter boleznih, dokler ni zdravnika. Spisal jo je s pomočjo naj slavnijših zdravnikov učeni P. Brunon Schön, minorit, dr. bogoslovja, modroslovstva in blazih umetnost itd., ki ima v zadevnih rečeh mnoge skušnje. (Wien 1875 pri Mayer-u.) Naj slavnijši zdravniki so ga budili, da naj izda to delce in so ga izdatno podpirali pri tem; toraj se ni bati ugovora, da se s takimi rečmi pride v razpor z zdravniki, da tudi lekarji domače zdravila pisano gledajo. Kazalo ima 61 tacih naglic in primerljejev.

V Insbruku bo 25. t. m. slovesno kronanje podobe M. D. naše ljube Gospé presv. Serca. Podoba je v servitovski cerkvi, ta dan se bo pa v slovesnem sprevodu nesla po mestu in v jezuitovsko cerkev med zvonjenjem vsih zvonov in z velikimi slovesnostmi kronala. Potem se bo pel „Magnifikat“ in procesija gre zopet nazaj v servitovsko cerkev, kjer se bo z zahvalno pesmijo in škofovim blagoslovom končala slovesnost za ta dan. — Sv. Oče so podelili za to priliko skoz 7 dni popolnoma odpustke. Te imenitne slovesnosti se bodo vdeležili kardinal-knez in nadškof Solnograški, knezoškof Sekovski in Kerški, škof Linški, in drugi, ktere je knezoškof Briksenški povabil.

Vodstvo južne železnice je od vsih svojih postaj v Insbruk in nazaj z osebnimi vlaki v vozovih 2. in 3. reda nepretergano vožnjo za tretjino znižalo. Kdor se hoče po znižani ceni voziti, mora imeti od vodja ondotne molitvene družbe na svoje ime zapisan in od železničnega vodstva v Insbruku stempljan listek. Znižana vožnja cena velja za čas od 22. vinot. do 3. listop. t. l.

Laška zbornica je razrešena, 8. listopada bodo nove volitve in 23. listop. se snide nova zbornica.

Serčni in umni otroci. V neki vasi na Pruskem, ni davno temu, je liberalen učitelj dal v šoli liberalne volilne listke (to je, za volitev zopervérskih poslancev), da naj jih nesó domú očetom. Joj, ko bi dober katolišk učitelj v prid poštenih poslancev kaj tacega počél, — to bi bil krič in guč! Kaj pa se je zgodilo? Pervi deček ogleda listek, vidi, da je liberaluh za volitev nasvetovan, položi listek zopet na mizo, pa odide; drugi otroci storé ravno takó. Le ena deklica nese listek do vrát seboj, pa tudi ta se verne, dene listek na mizo in gre. Izmed vsih ne en otrok ni listka vzel seboj. — Bizmark, njegovi lizuni in „sužnji“ po vsih deželah bodo še skušali, da „kulturkampf“, to je, razširjanje poganstva, malikovavstva in sejanje spačenosti ima tudi svoje pri-

težnosti. Mali nedolžni imajo navadno bolj zdravo pamet kakor pa odrašeni, študirani, pa sprideni ljudje. Pač nas mora ta dogodba živo spominjati na besede: „Parvuli ingredientur terram promissionis“. (Deut. 1, 39.) In: „Ako se ne spreoberte in ne bodete kakor „mali“, ne pojdete v Božje kraljestvo“. (Mat. 18, 3.)

V katoliško Cerkev je prestopil vojvoda Northumberlanški.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

14. *Tisti smé misliti, da je imé duhovna spolnil, kteri ni le samo svetá, ampak je tudi sam sebe prost* (ki ne le ni na svet, ampak tudi sam na sebe ni navezan). (S. Ign. vitae l. 3. §. 38.)

O veliko ime duhovna! Veliko predstvo, kteremu so knezi toliko predpravic, kteremu je Bog toliko plačil pripravil! Ali da se pomen imena spolnuje, se pač veliko, in to ne kar bodi, zahteva.

Res je velika reč in vredna svoje hvale, iz ljubezni do Kristusa svet z njegovimi obljubami in upi velikoserčno pod noge vreči; toda ako duhoven ni samega sebe z vsimi svojimi željami zapustil, bode v duhovskem stanu sveta iskal.

Kaj pomaga Kristusa nasledovati, pa ne ga doseči? Kdor hoče k njemu priti, naj sam sebe zataji. Bog hoče, da se znebi vsake strasti; ako te le še nekoliko vklepa, lahko si zgubljen. Po obleki duhoven, po duhu posvetnjak — na obé strani omahuješ.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: G. Lušin Ant. v Selcuh gre za duhov. pom. k bolehnemu g. fajmoštru na Ježico. — G. Škufca Ant. novop. v Selce. — G. Klinar Karol gre zavoljo bolehnosti iz Šturije k Novi štifti v Sodraški fari; g. Erjavac Matija s Černega verha v Šturijo. — G. Klemenec Fr. gre iz Šempetra pri Slavini za vikarja v Zagorje; g. Jalen Sim., kapl. iz Košane v Šempeter; g. Žagar Fr. kapl. iz Knežaka v Košano. G. Hočever Ant., kapl. v Starem logu, gre za farnega oskerbnika v št. Jošt. G. Tavčar Ign., lok. v Želimljah, je dobil faro Dolino, Želimlje so razpisane 6. okt. — G. Bernik Lor., fajm. v Kamni gorici, pa faro sv. Duha pri Kerškem; in Kamnagoriška je razpisana 8. okt.

Dobrotni darovi.

Za Dolence s točo poškodovane: Iz bohinske Bele po gosp. župniku J. Ederju 4 gl. 35 kr. (Ravno od tam 3 gl. 30 kr. za Retz in 2 gl. 35 kr. za Štajersko smo oddali v kn. škof. pisarno. Vr.)

Za verhnjške pogorelce: Z Rudnika 10 gl. po gosp. fajm. A. Kerčonu.

Za sv. Očeta: G. M. Korošic 3 gld. 60 kr. — Iz št. Ruperta 6 gl.

Pogovorí z gg. dopisovalci.

Gosp. J. B. v Belle-Prairie v Ameriki: Došlo 3. oktobra „a propos“ zadevnemu. Hvala!